

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șase luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nerancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 217.

Mercuri 14 (26) Noemvre

1884.

Brașov, 13 (25) Noemvre

Când mădulele unui organism nu funcționează toate în regulă; când unul sau altul dintr'însele nu-și împlinesc chemarea, fie din ceuse interne, fie că i s'a pusă vr'o piedecă din afară, atunci se zice că acest organism suferă.

Cetim câte odată prin foile noastre, că organismul nostru național suferă. Acesta nu însemnă alta decât că factorii, din care se compune poporul, nu lucră toți așa precum se cere ajutându-se unul pe altul și cu toții servind marelui cauze naționale. Și decă este adevărat, că organismul nostru național suferă, atunci nu puțin contribuie la acesta neajunsurile noastre pe tărâmul vieții bisericești, singurul adăpost al ce ni-a mai rămas în lupta grea pentru existența națională.

Între cele două biserici române din Transilvania și Ungaria, biserica greco-orientală posedă o estinsă autonomie, bine definită și garantată prin lege. Acesta autonomie a fost câștigată cu mari sacrificii și nu este în biserică un singur membru înțelegător, care să nu simțea, că mai ales în vitregele împrejurării actuale acesta autonomie trebuie să fie păzită și apărută de fiecare ca lumina ochiului.

Acesta o simțim cu toții și tocmai de aceea trebuie să cuprindă mare înfrustrare pe cei ce urmăresc cu atenție de câțiva ani încoco mesurările lucrurilor în sânul metropoliei române greco-orientale.

Organismul acestei metropolii suferă așă cumplit, funcționarea lui regulată este, împedecată, din cauză că unul din mădulele lui a amorțit. Și nenorocirea cea mai mare este că acestă mădule nu este nici mâna stângă, nici cea dreaptă, ci este chiar capul, care trebuie să cugete și să lucreze necurmat, decă este ca celelalte mădule ale corpului să fie bine conduse spre împlinirea esactă a misiunii lor.

Și într'adevăr urmărind cele ce se petrec față cu importanta cestiune a convocării și întrunirii congresului național bisericesc și văzând, cu ce indiferență este tractată această cestiune de factorul cel mai de căpetenie în viața bisericească, o indiferență care ar pune în uimire chiar și pe fataliștii orientali, trebuie să venim la convingere, că capul bisericii gr. or. Metropolitul este bolnav, — greu bolnav.

Când omul este bolnav, el se află mai mult sau puțin într'o stare psihică anormală și-și pierde voia de a se ocupa de afaceri, cari sunt împreunate cu mari griji și cu multă răspundere. Pote într'un asemenea moment de rea dispoziție a primit P. S. Sa Metropolitul scrisoarea ministrului de culte Trefort, în care acesta își exprimă dorința de a se amâna congresul, ca să nu coincidă cu aniversarea revoluției lui Horia.

Decă ar fi fost în totă vigoarea sa corporală și spirituală Metropolitul și-ar fi dată cont de ceea ce face și ar fi răspuns ministrului: Barátom, ori cât aș voi să te mulțimesc, de astă-dată nu pot să-ți fac pe voia, pentru că legea e lege și biserica n'are nici un amestec cu politica țării. Dér Metropolitul suferă, și în acesta stare nu numai că n'avea putere de a rezista dorinței ministrului, dér pote că însuși a dorit ca să-și mai amâne grijele arhipăstoresci pentru cât va timp.

Întreaceea s'a hotărât pentru întrunirea congresului terminul de 11 (23) Noemvre. S'a făcut din nou arătarea Maiestății Sale despre convocare. Incuviințarea prea înaltă s'a și dată, dér fatalitatea a votu, ca ea să se zăcă vre-o zece zile la ministerul de culte neesperdată și unii zic, că acesta s'a întâmplat fără scirea ministrului. În cele din urmă s'a telegrafiat de urgență la Budapesta și actul a sosit în 17 Noemvre st. n. la Sibiu.

Mai era prin urmare timp, ca să se trimită membrilor aleși ai congresului scrisorile de convocare și episcopii dela Caransebeș și dela Arad să se pronunțare pentru neamănata convocare. Dér aceste cereri au aflat pe Escelența Sa Metropolitul era în dispoziția cea mai rea și rezultatul a fost, că după toate acestea a declarat, că acum e prea târziu, ca să se convoce congresul.

Odată e prea de vreme ca congresul să se întrunească, altădată e prea târziu. Până când totu așa? Noi scim că statutul organic dispune, ca în casu de împedecare a metropolitului presidiul congresului să fie condus de episcopul cel mai bătrân în funcțiune.

Decă dér Metropolitul este bolnav și nu pote să-și împlinescă chemarea față cu biserica, de ce nu lasă, cel puțin până la însănoșare, să conducă afacerile? De ce să suferă întregu organismul bisericii din cauza indispoziției capului ei, când el pote fi înlocuit de altul?

E cu puțință și aceea ca estrema indispoziția a Metropolitului să aibă și o altă sorginte. Pote că ea să nasce și din cănsința datoriei neîmplinite. Decă cumva în trei ani de zile, dela congresul trecut până așă, nu s'a lucrat mai nimic și nu s'a făcut mai nici o pregătire pentru congresul, ce are a se întruni și acesta din vina Mitropolitului, care pare a fi un dușman principiar al rezolvării la timp a actelor metropolitane, atunci înțelegem de unde vine aversiunea Escelenței Sale pentru lucrările congresului.

Și într'unu casu și într'altul autonomia bisericii este amenințată prin acesta stagnare a vieții sale constituționale.

Escelența Sa suferă — suntem convinși dér neamănata mai mult suferă fiii bisericii. suferă poporul nostru în urma fatalelor lui indispoziții. Esistă o lege bisericească, esistă un drept constituțional, ce trebuie să-l exerciteze fie-care fiu al bisericii, sunt în fine interese de viață ale poporului român, cari nu iertă ca pentru capriciile unei persoane bolnave, fie acesta chiar și Metropolitul, să se jicnescă și să se calce în picioare.

O apărare oficiasă.

În zilele trecute, »Köln. Ztg.« a publicat o corespondență din Viena, care se ocupă de pășirea comitelui Kalnoky în delegații. Corespondentul zice, că Kalnoky urmărește altă politică de cum a urmărit comitele Andrassy. Pe când acesta credea, că alianța cu Germania e de ajuns să scape monarchia habsburgică din oră ce pericol, succesul său se baronul Haymerle a căutat să lege relații intime cu Italia, și i-a și succedut. Comitele Kalnoky s'a silit însă să întrețină monarchia totdeauna bune relații și cu Rusia. Prin alăturarea Rusiei la alianța austro-germană, zice corespondentul,

nu se mai pote ascunde, că alianța a luat altă formă și s'a produs ore care neîncredere în Ungaria, care însă din motive tactice nu se pote manifesta așa pe față, precum s'a observat acesta de răspunsurile ministrului de esterne la diferitele întrebări ale delegaților.

»Pester Lloyd« ocupându-se de această corespondență zice, că prin înțelegerea monarchiei noastre cu Rusia alianța a rămas și în formă și în cuprinsu aceeași. Ministrul Kalnoky numai la o întrebare n'a răspuns și anume: în care casu îndatorirea de apărare reciprocă devine faptă între monarchia noastră și între Germania? De asemenea nimenea n'a avut intențiunea, zice foia tisaistă, să aducă pe comitele Kalnoky în perplexitate prin diferitele întrebări ce i s'au făcut.

Luând apoi foia pestană în apărare pe comitele Andrassy, zice că acesta în politica esternă nu s'a condus nici de »sângele său maghiar«, cum zice corespondentul, nici de istoria patriei sale. El n'a făcut nici odată politică antirusă, ba din contră a fost un timp, zice »Pester Lloyd«, când Andrassy era acuzat de o pré mare amiciție față cu Rușii, când i s'a luat în nume de rău, că s'a dus la Reichstadt, ca să pună acolo la cale o înțelegere cu Rusia, că densus mai târziu, din considerațiune cătră Rusia, n'a ascultat de strigătul celu silea să ocupe milităresce Serbia și că n'a aprobat demonstrațiunile turcofile ale compatrioților săi etc. Nu e vina lui dacă în urmă, după esperințele făcute, n'a pré avut încredere în promisiunile rusești. Comitele Andrassy a căutat să reguleze afacerile orientale în înțelegere cu puterile, ér nu numai cu Rusia, cum ar fi vrut acesta.

La învinuirea corespondentului, că Maghiarii sunt în mare parte din motive personale contrari ai actualului ministru de esterne, fiindcă ei doresc să aibă cât mai curând erași un Ungur în fruntea afacerilor esterne, o respinge »Pester Lloyd« zicând, că Ungurilor le e indiferență persoana de la esterne, numai să lucreze bine și în interesul monarchiei. Scopul corespondentului este, să intrigeze în contra comitelui Andrassy.

Regularea Dunării.

Proiectul de lege, ce s'a prezentat camerei deputaților, pentru regularea Dunării pe întinderea Deveny-Radvany, prevede suma de 17 milioane fl. pentru această lucrare, din care 600,000 fl. deja s'au adaus în bugetul pe anul viitor. Durata lucrărilor e prevăzută pe 12 ani. Acesta suma de 17 milioane însă, precum și durata lucrărilor nu presintă o valoare absolută, căci sunt oameni speciali, cari zic, că cheltuelile voru trece peste suma propusă și în casul acesta și lucrările voru suferi o întârziere.

»Pester Lloyd«, arătând importanța acestei lucrări zice, că cu începutul ei afacerea întregi regulării a Dunării întră în stadiul executării practice, ceea ce dovedește, că Ungaria și pe acest câmp își îndeplinește îndatoririle sale. Dar de această lucrare e legată chiar sorta producțiunii economice a țării, zice foia ungară, care continuă astfel:

„În critica perioadă, care a început pentru ramura principală a produsului nostru național și ale cărei apariții se vor accentua pote și mai tare, lucrarea proiectată acum formază un moment, care nu oferă mai puțină temeră ca speranță... Problema, a cărei rezolvare s'a propus, atinge mai înainte siguranța ținuturilor riverane, care, cu regularea progresivă pe pământul austriac, sunt espuse la pericole totu mai mari; afacerea privește apoi întregu complexul politicii noastre de comunicare și în fine îndatoririle internaționale ale țării. În nici una din aceste trei privințe agendele noastre nu s'ac cu actualul proiect de lege. Cu referință la apărarea țărilor se ivesc și alte cestiuni, care privesc parte celelalte întinderi atinse de Dunăre, parte totalitatea problemelor noastre pe tărâmul regulării fluviului... Dar nu ne e permis, d'a mai amâna lucrarea. Acesta e o întreprindere din cele mai grele, dar nu se pote respinge, căci decă cere sarcine mari, își are și ea avantajele ei.»

PROIECTUL UNUI CODICE CIVILU.

Comisiunea aleasă pentru desbaterea proiectului unui codice civilu s'a ocupat în ședința cea mai de curând de dreptul de moștenire, modificându în mod esențial textul proiectului.

Astfel §. 119 s'a înlocuit prin alți doi paragrafi noi, cari sună: Capacitatea de a testa începe cu împlinirea anului al 14-lea al etății testatorului; excepțiune facu frații vre unui ordinu, cari au depus jurământul paupertății, și surdomuții. În privința capacității de testare a persónelor bolnave de spiritul se aplică regulele generale despre capacitatea acțiunii. Dacă se afirmă, că testatorul, care nu mai pte usă de mîntea sa, în timpul testării a fost cu mîntea ntrégă, această afirmare trebuie dovedită prin ómeni precepători, cari au cercetat bine starea spirituală a testatorului, séu prin alte dovești sigure.

Paragraful 120 s'a modificat astfel: Acei minorenii, cari au trecut de 14 ani, dar n'au ajuns al 18-lea an al etății, apoi surdo-muții pot face numai testament publicu. Orbii pot face numai testament verbalu séu publicu. În §. 123 s'a exprimat, că persóne juridice, reuniuni și societăți concese, decă în timpul testării n'au fost constituite legalu, totuși pot dobîndi ce li s'a testat, decă constituirea lor s'a făcut după mórtea testatorului, dar cel mult în timp de 10 ani după mórte. La fundatiuni, testamentul pte forma totdeuna un document de fundatiune.

În §. 125 s'a adaus: De altmîntrelea, în privința efectului unei rătăcirii a testatorului se aplică regulele generale ce privesc afacerile de drept. Paragraful 126 s'a modificat astfel: Decă motivul hotărîrii voinței testatorului lovesce în lege séu în moralitate, dispozițiunea se combate. La §. 132 s'a exprimat, că martorii testamentari nu pot fi nici aceia, cari au fost pedepsiți pentru mărturia séu jurământ falsu. Comisiunea a consimțit în fine, ca sé nu fie necesară nici unitas actus; nici rogatio în privința martorilor testamentari.

SCIRILE ȚILEI.

Măsurile excepționale, pe care le anunțase ministrul-președinte ungurescu Tisza în cuvîntarea sa din Oradea mare, în contra agitațiunii socialiste, antiungarice și antisemitice, despre care a amintit și mesagiul de tron ungurescu, de o camdată nu se voru execută. După cum spune „Pol. Corr.” acestea măsuri se vor aduce înaintea dietei unguresci numai în a doua sesiune dietală.

Dacă într'adevăr scirea acésta este adevărată, atunci naționalitățile și cu țiaristica lor pot mulțami lui Dumneșeu, că ministru-președinte ungurescu Tisza s'a îndurat și le-a mai dat „grație,” ca sé se mai pótă vâeta și plînge înaintea lumii pentru drepturile lor călcate și confiscate, precum și pentru nedreptățile, batjocurile și ocările, ce le suferu și cu delă elementul ungurescu pentru apărarea naționalității.

Aflăm, că procesul de presă intentat n-lui G. Barițu, redactorul „Observatorului” din Sibiu, se va tractă la 3/15 Decembrie înaintea curții cu jurați în Sibiu.

După datele statistice ale ministerului de culte și instrucțiune publică, gimnaziile românești au pe anul

1884/5 următorul număr de scolar: gimnaziul din Brașov 140, gimnaziul din Blașu 411, gimnaziul din Năsăud 171, gimnaziul din Beiuș 214; total 936 scolar.

Baronul Alexie Nopcea, la o vîntore ce a făcut o pe muntele Isvoru, a dat de un urs, asupra căruia a și împuscat. Ursul, de și lovit de glonțu, se aruncă asupra jitarului de pădure Surdu. Intre amîndoi se încinse o luptă desperată, căreia îi puse capu un glonț din pușca pictorului Kemendy. Surdu scăpă viu cu patru grele rîni de mușcăturile ursului. Pelea acestuia e lungă de 206 centimetri

În săptămîna trecută s'a născut în Pesta 237 copii și au murit 171 persóne. Intre copii născuți sunt 157 legitimi și 80 nelegitimi; după sex 127 băieți și 110 fete. Morți s'au născut 21 copii.

Preotul rutenu din Crășnișóra, în Marmația, plecă cu sania acum câteva zile, însoțit de soția și de copilul séu, la Lonca. Pe drum fură atacați de un cârd de vr'o 20 de lupi. Căii se speriară și o luară la fugă. Soției preotului îi cădu de spaimă copilul din pólă. Nenorocitul tată, vîdîndu acésta, sări din sania, care merse mereu înainte cu femeia ce leșinase. Acum încep o luptă fiorosă între preot și lupi. Preotul împuşcă cu revolverul două din fére, dar în urmă fu sfășiat și el și copilul de lupi. Când ajunse sania în Lonca, femeia, care era în speranță, născuse copilul mortu, dându și ea imediat sufletul. Într'o óră peri întreaga familie.

În 9 comune din comitatul Sibiului există durerea de unghii între vite.

„Sloboda” anunță, că studenții universitari din Agramu, întrunindu-se ca sé alégă comisiunea pentru balul studenților din anul acesta, au desbatut chestiunea, că óre sé fie séu nu invitat Banul Khuen. Majoritatea s'a exprimat în contra invitării și era p'aci sé se disolve adunarea. În fine, considerîndu că, prin eschiderea demonstrativă a Banului, nici un funcționar n'ar cerceta balul, s'a hotărât sé fie invitat

Organul episcopului Strossmayer, intitulat „Glasnik”, a fost la 21 Noemvre n. confiscat.

Legatiunea română din Paris a telegrafat ministerului de externe, că tóte șgomotele răspândite de țiarele românesci în privința colerei sunt exagerate. Situațiunea actuală nu presintă nici un pericol serios.

„Voința Națională” află, că M. S. Regele a semnat decretul, prin care se acordă d-nei Maria V. Cuțarida, doctoru în medicină de la facultatea din Paris, medalia „Bene Merenti” clasa II pentru publicațiunile sale științifice.

Municipalitatea din Roma hotărîse sé organizeze o mare manifestațiune națională în ziua reintrării regelui Humbert în Capitală. Regele însă a răspuns municipalității, prin marele séu șambelanu, că ar dori, ca suma destinată de orașul Roma organizării unei demonstrațiuni în onóra familiei regale, sé fie întrebuințată pentru ajutorarea familiilor sêrace, care au suferit din cauza colerei.

Regele Italiei Humbert a dăruit 1000 franci unui soldat neapolitanu, care fusese apucat de coleră și se lupta cu mórtea, dar pe care a supus'o. Când regele visită spitalul, apropiindu-se de patul soldatului, acesta se ridică de odată în sus și țise cătră regele: „Acum mor liniștitu, căci am vîduț pe Majestatea Vostră.”

Rectorul universității din Madridu, în urma năvîlirii gendarmilor și organelor polițienesci în salele universității, ca sé urmărescă pe demonstranți, si-a dat demisiunea, care s'a și primit. Gendarmi călări imprăștie de pretutindenea adunările studenților, dintre cari s'au arestat vr'o 60.

Trupa germană de operete va jucă astă-séră piesa „O diese Männer,” comediă în 4 acte de Julius Rosen.

UNU JUBILEU MILITARU DE 50 ANI.

Duminecă în 11/23 Noemvre și-a serbat contele Bylandt-Rheidt ministrul de răsboiu austro-ungurescu, jubileul militar de cincî decî de ani. Acestu generalu se află de opt ani de zile în fruntea ministerului de răsboiu. În acésta pozițiune însemnată contele Bylandt a introdus un șir de reforme în armata monarhiei pe basa principiului teritorialu. Contele Bylandt a avut până acuma iscusința și tactul, de a știu sé și câștige simpatiile delegațiunilor într un grad, după cum nu s'a întemplatu nici unuia dintre antecesorii séi. Respectul, ce l'a arătat elu totdeuna cătră corporațiunile reprezentative, precum și darul, cu care a știu sé facă sé înțelegă și cel mai încapăținat delegat, chiar și materiile cele mai grele, i-a atras iubirea tuturor. Pelangă aceea contele Bylandt ca ministru de răsboiu a ținut mai cu séma contu de finanțele monarhiei, și a știu totdeuna sé și mărginescă pretențiunile sale.

Contele Artur Bylandt-Rheidt intră ca cadetu în regimentul de pedestrim Nr. 26 — pe atunci Wilhelm I. regele Olandiei, — dar fu în scurtu timp strămutat la regimentul alu doilea de artilerie, din care trecu la corpul de bombardare și după ce absolvi studiile fu denumit în regimentul alu doilea de artilerie sublocotenent. În regimentul acesta fu înaintat Bylandt-Rheidt ca locotenent, apoi trecu în statul maioru generalu, în care înaintă la rangul de căpitanu, mai tărdu fu detașat éra la alu doilea regiment de artilerie, apoi la statul maioru de artilerie; ca maioru fu atașat la regimentul înteu de artilerie și ca locotenent-colonelu la regimentul de infanterie Nr. 14. Ca colonel fu Bylandt comandant de artilerie la comanda Nr. 9 apoi alu regimentului înteu de artilerie, până fu numit președinte alu comisiunii militare tehnice și administrative și în acésta pozițiune fu promovat ca maioru generalu și ca locotentu marșalu campestru. Înainte cu opt ani fiindu denumit ministru de răsboiu alu imperiului austriacu, fu înaintat contele Bylandt-Rheidt în Maiu 1882 generalu de artilerie. Expedițiunea din 1848—49 o făcu în Ungaria parte ca comandant alu unei baterii călărețe, parte ca ofiteru alu statului maioru și fu rănit în lupta dela Solnocu din 22 Ianuarie 1849. Pentru serviciile sale fu decorat cu crucea militară pentru merite. Ca căpitanu fu cãva timp profesoru de limba francesă la academia de geniu, în anul 1855 fu comandat la misiunea militară pelangă contele Crenneville în Paris ca maioru și locotenent-colonelu, ca colonel la despărțemintul artileriei în ministeriul

18.

FOILETONU.

Revoluțiunea din 1784.

(Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784—1785 scrisă pe baza documentelor oficiale de N. Densusianu. București 1884. Tipografia „Românul,” Carolu Göbl).

(Urmare.)

Armata se pune în mișcare din tóte părțile spre munții Abrudului. Situațiunea era critică. Vîdîndu-se încunjurați de tóte părțile de oștire, țeranii muntenii se puseră numai decatu în stare de apărare. La Mogoșu, la Remeți, la Buceșu și Vulcanu făcură repede tăieturi colosale de păduri, baricadară comunele mărginașe și închiseră tóte drumurile și trecătorile. Horia dede poruncă comunelor sé tragă clopotele, decă se voru apropiă trupe imperiale, și sé nu lase sé între în comune nici un soldat, căci dacă voru asculta de poruncile sale, Românii din Ardelu nu voru mai fi iobagi. Operațiunile militare în contra răsculașilor se începură la 27 Nov. Cu fiecare trupă mergeau și preoți cari aveau misiunea de a dojeni pe țeranii și după cum ordonă episcopul Nichitiu.... „preoții sé se pue înaintea oștii militaresci, și sé dea înaintea rebeliștilor primejdia cea netrecută în care se află... și cu totu chipul, care se pte sé-i îndemneze spre plecaciune sé-i aducă la pace....”

În 29 Noemvre. — raportéză comisarul guvernului — v. colon. Schultz a pornit cu 143 soldați de infanterie și cu 68 husari sécui, ca sé ocupe Ponorul și Remeții, dér fu întemplat pe vîrfurile și la strămtorile munților de țeranii răsculași. Aceștia începură sé tragă

cu puștile, soldații sé se apere până când într'o încăierătură de 4 óre 15 soldați fură răniți, unul (?) rămase mortu, 17 tálhari fură tăiați și 3 prinși; în fine v. colonelul s'a retras cu trupa sa, asupra căreia la retragere răsculași pușcară din tufe. Intre alții fură răniți în picioru comisariul comitatului și în mână cu o furcă de feru și locotenentul Londvai. „Se pare, încheiă raportul, că v. col. Schultz cugetă acum cu totul altfelu despre răsculași aceștia de cum vorbia mai înainte.” — Răsculași făcuse în grabă mare tăieturi de păduri ca sé impedece retragerea lui Schultz. Din cauza acésta locot. Probst, care alergă cu 60 husari în ajutorul v. colonelului n'a putut străbate până la elu. Schultz scăpă numai prin aceea, că în urma poruncii lui Horia țeranii sé retraseră cătră Bălășeni. În lupta dela Remeți, în care țeranii au învinsu, spunu raporturile oficiale că ei strigau: „Odată cu capul ficeori, că vine Horia cu țera.” — În 27 Nov. maiorul Stoianich plecă din Deva cu 320 soldați ca sé ocupe Zarendul. Elu ajunse la Bradu tocmăi după ce trupa țeranilor plecase spre Abrud. Căpitanul Crișanu auzind că armata a intrat în Zarendu, se întorse înapoi cu trupa, alungă pe Stoianich din Bradu, îi tăia linia de retragere cătră Deva și după o luptă înverșunată ilu aruncă spre țera ungurescă. Maiorul Stoianich se retrase spre Halmagi și trimise după ajutor în Ungaria. Crișanu cu țeranii ilu urmări necurmat. Ca sé scape din critica situațiune Stoianich încheiă cu trupa lui Crișanu în prejma Halmagiului o împaciuire „ca țeranii de aici înainte sé fie militari și sé fie supuși numai împératului.” — În același timp se întemplă o luptă la Lupșa. Maiorul Dolcinengo vrîndu a străbate cu o trupă de 70 soldați cătră Bistra, îndată ce eși din comuna Lupșa fu atacat de țeranii și respinsu cu perdel

însemnate. Locotenentul Mesterhazi alergă în ajutorul maiorului, dér țeranii îi tinură drumul la Valea Vinții și pușcară pe Mesterhazi și 8 soldați.

Infrângerile armatei băgară spaimă mare în nobilime. Comitatele și guvernul se rugau de împératulu sé trimită mai multă armată în Ardelu. Br. Preisz se excusă cu „lipsa de provisiuni.” Împératulu scrisu cu data 13 Decemvre baronului Brukenenthal, că rapórtel se contradic și nu pte sé și facă o judecată sigură, dér vede că ordinele sale parte n'au fost urmate, parte s'au procedat cu mijloce prea slabe. Într'aceea se apropiă decisiu. În 4 Decemvre vice colonelul Kray cu 400 grăniceri sécui plecă în ajutorul maiorului Stoianich. Elu era însoțit de episcopul Nichitiu. În aceeași óră 4 Dec., episcopul convocă o adunare de preoți și țeranii la biserica din comuna Tebea, singura comună din totu Zarendul, care nu luase parte la revoluțiune și după ce îi dojeni seriosu, preoții și țeranii declară că se voru supune. Asemenea adună pe preoții și țeranii din 25 comune în Bradu apoi alte comune în Crisicioru și astfel se liniștiră satele din Zarendu numai cu simpla autoritate a episcopului. Mai remaseră în stare de revoluțiune numai comunele din partea de cătră Blăsceni. În 7 Dec. episcopul și armata peleară sé liniștescă și pe țeranii pe aici, însă la marginea hotarului dintre Mihăleni și Blășeni, unde se strimtoréză valea Crișului, avangarda armatei fu întemplată de vreo 600 țeranii armați, cari o opriră sé trecă pe acolo. Episcopul trimise la țeranii doi preoți ca sé-i dojenescă și îmblăndescă și pre când țeranii discutau cu preoții, cari le promiteau iertare și dreptate din partea guvernului, vice-colonelul Kray făcea dispozițiunile de atac. După ce preoții s'au întors fără rezultat Kray deschise focul asupra țeranilor din două părți, ér în centru îi atacă cu cavalerii

de război, în anul 1866 fu aplicat ca adlatus pe lângă directorul artileriei dela armata operatoare. Ca președinte al comisiunii tehnice, administrative militare, fu decorat pentru meritele sale deosebite, pentru armarea cea nouă a armatei, cu ordinul coronei de feră clasa II, ca ministru de război imperial fu decorat pentru meritele ce și-lea câștigat pentru construcțiunea, producțiunea și procurarea materialului nou de artilerie cu ordinul coronei de feră clasa I. În 19 Octombrie 1878 cu ocaziunea operațiunilor terminate în teritoriul ocupat fu decorat ministru imperial de război cu marea cruce a ordinului leopoldin.

Instrucțiunea publică în Franca.

D. Antoniu Dubost a făcut, dice »Românul«, anul acesta raportul asupra bugetului instrucțiunii publice în Franca. Acest raport, dice »Le Temps«, se poate resuma astfel: »Am făcut în trecut cele mai mari sacrificii pentru instrucțiune și realizat mari progrese. Vom face în viitor și mai mari progrese; pentru moment însă nu putem face nimic.« În realitate se face mai puțin decât nimic, căci în loc de a înainta bugetul care a câștigat aproape 100 milioane în cei 10 ani din urmă, care trebuia să obție încă 150 milioane în cei 10 ani viitori, se oprește de odată, merge chiar înapoi, se coboară dela 139 milioane la 132, deci are o scădere de 7 milioane.

Raportul dice că toți cei cari au studiat serviciul actual al instrucțiunii publice sunt conșii, că trebuiesc să se cheltuească 240 sau 250 milioane pe an.

Suntem siguri, dice ziarul francez, că acesta sumă este încă mică. Citind un calcul făcut de raportator, vedem că densul după ce mărește primele sale prevederi cu 30 milioane, vorbește despre necesitatea de a se înființa 30,000 pe posturi de noi iustitieri.

În privința casei de economii școlare, care imprumută bani sau dă subvenții comunelor pentru construirea și mobilarea școlilor, raportul amintesc că ea a fost înființată în 1878, a primit dela 1878 la 1884, 542,200,000 lei, și că ea este azi aproape deșertă și n'a făcut încă nici jumătate din lucrarea ce trebuia să facă, căci raportatoarele calculă, că peste câțiva ani va trebui să se mai verse în această casă mai mult de 600 milioane, ceea ce va ridica cheltuielile totale la 1 miliard 142 milioane. Raportatoarele face mai multe combinații spre a curmă dificultățile ce va întâmpina viitorul buget. Ele ajung toate la un împrumut. Spre a plăti interesele și amortisa capitalul sumelor împrumutate, densul nu crede că sumele ce trebuiesc înscrise în buget, în condițiunile cele mai bune, să fie mai mici ca 30 milioane.

Ce trebuie să se vîndă, ce trebuie să se păstreze?

(Urmare și fine.)

Concluziune. — Ce vor dice agricultorii noștri la aceste cantități enorme de grâu, cu care Europa se alimentează din alte țări; ăr țara noastră pe care unii au încă vechiul și răul obicei de a o numi grănarul Europei: pe când în realitate din statisticele și studiile oamenilor capabili care se ocupă zilnic cu producțiunea țărilor agricole, nici nu ne mai numără cu numele decât ne amintesc între țările a căror producțiune este poate cu totul neînsemnată. Cu alte vorbe, deși n'ar produce țara noastră nici un bob de grâu, târgurile și

consumațiunea Europei n'are să sufere nimic. Pe când agricultorii noștri au cugetat totdeauna din contră, că dacă n'ar fi întins semănăturile de grâu, și poate dacă n'ar fi adus și pluguri cu vapor, ca să potă face și mai multă semănătură, poate o ticăloșie de fomete s'ar fi început printre aceia cari se uită cam cu ochii codișu spre Dunărea de jos; afară de aceea, dacă nu s'ar fi cumpărat plugurile de vapor, pe care le mai rode în ascuns și rugina, acele deci de mii de lei noi s'ar fi putut întrebuința pentru o altă ameliorare în folosul populațiunii noastre agricole s'au pentru o întreprindere industrială, în care s'ar fi putut consuma și preface o parte din produsele brute ale agriculturii noastre; sau se putea face o școală practică de agricultură, care ar fi avut de scop să lumineze o parte din copii sătenilor, și de a ridica starea cea ruinată în care se găsește agricultura noastră. Dăr fie-care e stăpân pe banul și munca sa.

Părerea noastră a fost totdeauna contra plugului cu vapor, care are de scop nu de a mai perfecționa agricultura noastră, ci din contră a o mai ruina.

Producțiunea grăului în Moldova în anul acesta ar fi fost mai mult decât bogată, decât grindina n'ar fi cauzat atâtea daune. În Muntenia din contră producțiunea a fost mai săracă, dăr cu toate acestea magazinele sunt pline și cu grâne încă din anul trecut, care asceptă pe fiecare și ca speculatorii să mărescă prețurile, spre a și lua drumurile spre târgurile Europei. Agricultorii noștri când fac semănăturile de toamnă nu se mai gândesc că mai sunt și alte țări pe pământul căror producând grâu mai bun și cu cheltuieli mai puțin decât noi; nu se mai gândesc (ceea ce rău fac) nici la consumațiunea interioară, ci numai la consumațiunea exterioară de aceea caută cu orice chip a semăna cât se va putea mai mult grâu.

Decă ar ave în vedere producțiunea de grâne străine și decă s'ar basa și pe consumațiunea interioară, noi credem că cel puțin acei agricultori, cari sunt mai luminați s'ar mai mărgini în semănătura grăului, și ar căuta să studieze alte mijloce mai folositoare pentru progresul agriculturii, decât cum este astăzi cultura grăului, care în anul acesta a ajuns să se vîndă cu un preț scăzut ne mai pomenit, adică chila de grâu de 400 oca cu o greutate de 61 l. v. s'a vîndut cu prețul de 65 l. n. sau în schimb s'ar fi putut da pe 30 de găini grase, sau pe 18 găse ori pe 10 curcani grași. Ce fel de muncă cere cultura grăului și ce muncă și cheltuieli cere creșterea paserilor de curte?

Strigăm mereu că n'avem vite de muncă, adică boi și cai, n'avem vaci de lapte; fiindcă târgurile noastre sunt pline de unturi și brânzeturi străine, n'avem oi de rasă; capre cari sunt vacile săracilor; lipsesc rimătorii și paserile de curte; dar în schimbul acestor animale și paseri, din care astăzi decă le-am ave am trage folose enorme, fără ca să le mai ținem închise câte doi ani prin magazine; în schimbul acestora avem grâne semănate cu plugul cu vapor și altele astupate cu sapa printre semănăturile de porumb, ăr altele semănate în miriște, la toate aceste soiuri de grâne provenite prin deosebite culturi, ne uităm la ele cum stau închise în magazie, și asceptăm ca să debordeze mările și oceanele, ca corăbiile cari aduc grânele străine în Europa să fie împedecate în drumul lor, sau să se prăpădescă, ca cu chipul acesta să se potă desface și grânele din țara noastră. »Alte timpuri, alte isvóre, alte trebuințe, dice agronomul învățat.« Omul cu experiență și cu judecată nu se mai conduce după vechile obiceiuri și după vechile experiențe; ci studiază totdeauna noile resurse cari sunt mai avantajoase la preț și la producțiune și mai sigure la consumațiune, și nu pisază nici odată apă în piua, după cum se pisază la noi!

Se știe că animalele noastre domestice scad pe fiecare an atât în calitate cât și în cantitate, producțiunile agricole sunt de comună de o calitate inferioară și nesuficiente pentru populațiunea noastră, îmbunătățirile adevărate agricole sunt rar ca pana de corb alb, de măsur de îndreptare nici că se mai pomenesc, populațiunea noastră cade și se sărăcește pe fiecare și este înlocuită cu noile elemente străine de rasă și sânge, și care cată toate mijlocele posibile spre a introduce dușmăniile și intrigile printre popor, ăr pe de altă parte poate prin alt șeptelea nemă caută a se compromite instituțiunile noastre cari au de scop de a mai instrui, moraliza și îmbunătăți starea de ignoranță a poporului!

Toți vedem că criza agricolă și economică bântue totă țara, toți strigăm că mântuirea și scăparea de toate neajunsurile de care suferim nu pot să aibă alt leac decât de cât numai dacă se vor lua măsuri de sus, căci de jos nu se pot! Și de ce nu s'ar pute și de jos? După noi dacă ar fi bună-voință s'ar pute lua măsurile de îndreptare și de jos ca și de sus.

De sus ar trebui să asceptăm nise măsurii serioase luate în contra convențiunilor comerciale, pe cât se va pute, etc. etc., aplicarea unei programe care să aibă de scop de a equilibra și de a introduce intere-

sele comune între agricultura mare și mică ridicându cu ori-ce chip pe cea din urmă.

Ear de jos se asceptă munca și activitatea, iar nu lenea și trândăvia, respectul și iubirea, nu ura și dușmănia, după cum se observă că se petrec lucrurile la noi; în adevăr dacă grânele Australiene și Indiene au ajuns să ne facă concurențe cu grânele lor nu numai pe piețele Europei, și chiar în țara noastră, atunci ce avem să mai dicem cu progresul agriculturii noastre? Ce vor mai dice în cazul acesta cei cu miile de chile de grâu în magazie, cari se țin mari agronomi, fără să știe cel puțin că ce fel de carte se învață într'o școală de agricultură organizată? Ce vor dice filosofi cari se pricep în cestiunile economice și agricole ca pescarii la ferărie și ca lemnarii la pădurărie, și cari nu știu să facă deosebire între agronom, agricultor și muncitor!

»Economia rurală«, mai în fiecare număr a arătat greșelile cu voe și fără voe, dar ceea ce s'a scris a rămas pe hârtie; fiindcă cei competenți nu sunt competenți, ori cei necompetenți în ale economiei și agriculturii se cred mai competenți decât Papa dela Roma în ale bisericii. Unii vedând că criza agricolă și economică e bătată la ochi a căzut într'o greșelă neertată de a dice că trebuie ca portul Galaților și a Brăilei să devină ăr libere, de unde s'ar pute vedea că cei competenți în materii economice, cari au făcut să se ia măsurile de a se opră libertatea numitelor porturi erau necompetenți în această materie, și în loc să facă un bine țerei, a făcut un rău. Noi din contră vom dice că s'a făcut bine, și decă trecem printr'o criză agricolă fatală pentru noi, nu trebuie să căutăm rēul la portul Galaților etc., ci în altă parte și anume: 1. La corpurile legiuitoare, care s'a vădit că în atâtea rânduri a pus prea puțină socotelă pe cestiunile economice și agricole. 2. Proprietarii cei mari nu vor cu nici un chip să facă îmbunătăiri în sistemele de cultură, ca să potă profita și agricultorul cel mic, și ceea ce s'a practicat sub strămoșii noștri, se practică mai rău astăzi. 3. La aceia care se amestecă în cestiuni de »economii naționale« fără ca să fie competenți în această materie. 4. Guvernul ar trebui să ia măsuri serioase spre a impune acelor cari cultivă moșiile statului, unele metode mai raționale de cultură, mai economice și mai folositoare pentru luminarea țeranului de cât cultura grăului; în cazul acesta credem că vor fi căutați și elevii eșii din școală de agricultură, cari vor contribui la ridicarea agriculturii, după cum au contribuit și contribuiesc la ridicarea silviculturii. Căci ori ce s'ar dice, adevărul nu poate să se ascundă,

„Economia rurală.“

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. al »Gaz. tranz.«)

Pesta, 25 Noevre. — Comisiunea dietei pentru reforma camerei magnaților a primit propunerea ministrului președinte, după care aceia, cari nu sunt după naștere cetățeni ungari, pot deveni membri camerei magnaților numai cu admiterea dietei; mai departe ministrul președinte s'a declarat cu hotărîre în contra primirii episcopilor titulari ca membri ai camerei magnaților.

Timișoara, 25 Noevre. — Proba iluminării electrice a reușit splendid.

DIVERSE.

Un orb estraordinar. — Unul din orbii cei mai estraordinari și cari și-au făcut un nume în știință este englezul Saunderson. Densul perduse vederea la vârsta de un an, ceea ce nu-l împedea să profeseze la universitatea din Cambridge cu cea mai mare distincțiune, matematicile și... optica!

În schimbul simțului pierdut, acel orb pipăitului dobândise o simțibilitate atât de delicată în cât într'o colecțiune de medalii, densul deosebea cele adevărate de cele false, ori cât de bine imitate ar fi fost aceste din urmă.

După impresiunea aerului asupra feței se el reunoscea că un corp solid era așezat dinaintea lui, ceea ce egala aproape simțibilitatea lui subtilă de aceea a liliacilor, care fiind lipsiți în mod șperimental de toate celelalte lumi de simțibilitate nu se călăuzesc mai puțin, ca și cum ar ave ochi, prin nise căi cât se poate de înguste pe unde pot fugi. Organul auzului nu mai puțin dezvoltat permitea lui Saunderson să aprecieze cele mai mici sunete. El pute să aprezieze mărimea unei săli unde era introdus, să socotască distanța care lă despărția de zid, etc.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

O luptă înverșunată se încine, care dură până sera târziu. În fine armata învinsă, 85 de țerani cădură în luptă, mai mulți fură răniți și 15 prinși. Despre perdelele armatei rapoartele nu amintesc nimic. Între țeranii căzuți se află și căpitanul lor Mihaiu Bibarțu din Blăjani. Acum întreg districtul Zarandului se afla în mâna armatei. Stoianich și Kray liberară 103 femei nobile, îmbrăcate în haine țărănești, din captivitatea țeranilor și le espedară pe 29 de cară la Deva. Înfrângerea dela Mihăleni, dice autorul, este a se atribui în prima linie intervențiunii preoților trâmși de episcopul Nitchitici. Auind de acest desastru țeranii dela Remeș și Mogoși se supuseră de bună voie, ăr cei din domeniul Offenbăii și cei dela Riul-mare și Vidra se retraseră cu toții la Câmpeni sub comanda lui Horia. Zarandul, Zlatna, Mogoșul și Abrudul ajunseră în mâna armatei, mai rămase numai trupa dela Câmpeni. În contra acestuia plecă în 11 Decembrie v. colonelul Schultz cu 750 soldați și câteva tunuri. Elu intră în aceeași și în Câmpeni. Peste noapte însă țeranii îl înconjurară de toate părțile, îi tăiară linia de retragere către Abrud și-i prinseră un car de provisiuni. Schultz ceru ajutor și în ziua următoare plecă v. col. Kray din Abrud. Ott din Bucium, Stoianich din Zarand și Dolcinego din Remeș, în ajutorul lui. Tunurile bubuiră din nou și Schultz fu scăpat. Acum căduse și Câmpeni, mai rămase Albacul și câteva comune din domeniul Offenbăii, Vice-col. Schultz plecă în 16 Dec. cu 700 soldați asupra Albacului. Se vorbea că pe lângă Horia au mai rămas numai vr'o sută de răsculați. Într'aceia funcționarii din comitatul Huniădorei forțau comunele românești de pe Valea Mureșului și de pe Valea Streiului să dea declarații în scris că se lapădă de Horia și de partida lui.

(Va urmă.)

Cursul la bursa de Viena
din 24 Noemvre st. n. 1884.

Rentă de aur 6%	123.60	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	95.40	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98.—
Rentă de hârtie 5%	90.35	Impremutul cu premiu ungh.	117.—
Impremutul căilor ferate ungare	144.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (1-ma emisiune)	98.—	Renta de hârtie austriacă	81.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungh. (3-a emisiune)	105.50	Renta de aur austr.	103.95
Bonuri rurale ungare	100.75	Losurile din 1860	135.25
Bonuri cu cl. de sortare	100.25	Acțiunile băncii austro-ungare	871.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.—	Act. băncii de credit ungh.	304.75
Bonuri cu cl. de sortare	99.50	Act. băncii de credit austr.	301.80
Bonuri rurale transilvane	100.75	Argintul — Galbint împărătesc	5.78
		Napoleon-d'or	9.74 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.10
		Londra 10 Livres sterlinge	122.90

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
convert. (6%)	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
" " (5%)	—	—
" " urban (7%)	—	—
" " (6%)	—	—
" " (5%)	—	—
Banca națională a României	—	1335
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	327
" " Națională	—	—
Aur	—	10.50%
Bancnote austriace contra aur	2'07	2.08

Cursulu pieței Brașov

din 25 Noemvre st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	8.70	Vënd.	8.75
Argint românesc		8.20		8.25
Napoleon-d'or		9.67		9.70
Lire turcesce		10.94		10.98
Imperial		9.94		9.97
Galben		5.67		5.70
Scrisurile fonc. Albina		100.—		101.50
Ruble Rusesci		124.		125.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

CEA MAI NOUA

— Carte de bucate —

cu **4165** de rețete **610** pagini; numai cu prețul de **fl.—80 cr.**; cu X chipuri.

Cu trimitere pe poștă numai **fl.—90 cr.**

Se poate procura dela librăria editore **H.**

Zeidner in Brașov precum și dela toate celelalte librării.

10/10

Casse de Wertheim

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din cele mai renumite fabrici de casse

L. FLEISCHER

oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în toate mărimile.

Iustinianu M. Grama,
depozitarul fabricii în Brașov.

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		
Bucuresc	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30			
Feldiára	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.00	6.20			
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Pauliș	4.47	7.19			
Homorod	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39			
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.25	8.11			
Șighișora	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	Zam	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18			
Mediaș	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	8.32	4.37	—	Gurasada	7.11	10.27			
Copșa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bêrzova	9.19	5.30	—	Zam	7.48	11.18			
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conop	9.40	5.58	—	Gurasada	8.22	11.57			
Blașu	7.02	1.29	3.06	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27			
Crăciunel	—	1.45	3.22	—	Ghirb	8.12	4.34	—	—	Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57			
Teiuș	7.38	2.26	4.15	—	Ghirb	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	7.55	2.48	4.44	—	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințulu de sus	—	3.12	5.10	—	Clușin	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46			
Uióra	—	3.19	5.19	—	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20			
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Ghirș	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06			
Ghiriș	8.48	4.10	6.38	—	Cucerdea	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	—	5.39	8.51	—	Uióra	12.04	9.49	8.53	—		6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00			
Clușin	10.08	5.59	9.18	—	Vințulu de sus	12.12	9.58	—	—	Arad-Timișora					Simeria (Piski) Petroșeni				
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	—	Aiud	12.19	10.07	—	—										
Ghirb	—	6.54	8.34	—	Teiuș	12.45	10.42	9.17	—										
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Crăciunel	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.25	9.35	—	Blașu	1.44	12.03	—	—										
Uióra	—	7.49	10.16	—	Micăsasa	2.00	12.24	10.12	—										
Huedin	11.33	8.11	11.04	—	Copșa mică	2.34	12.43	—	—										
Ciucia	12.06	8.52	12.17	—	Mediaș	2.52	1.22	10.45	—										
Bucia	—	9.11	12.47	—	Elisabetopole	3.27	2.24	11.07	—										
Bratca	—	9.29	1.21	—	Sighișora	4.01	3.06	11.29	—										
Rév	12.51	9.52	2.05	—	Hașfaleu	4.50	4.17	12.15	—										
Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08	—	Homorod	5.08	4.51	12.30	—										
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	—	Agostonfalva	6.47	7.07	1.32	—										
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	—	Apatia	7.36	8.10	2.04	—										
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	—	Feldiára	8.09	8.46	2.24	—										
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	—	Brașov	8.41	9.20	2.44	—										
Szolnok	3.14	1.47	11.05	—	Timiș	9.20	10.15	3.15	—										
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	—	Predeal	—	6.00	3.25	—										
Viena	2.00	6.20	2.00	—	Bucuresc	—	—	10.25	—										

Nota: Órele de nopțe sunt cele dintre liniile gróse

Tipografia ALEXI, Brașov.